

Fullmäktige 16.09.2024 § 74

§ 74

Andra delårsrapporten 2024 jämte åtgärder

Beredning och upplysningar:
Jyrkkä Maria

fornamn.efternamn@esbo.fi
Telefon 09 816 21

Förslag

Föredragande
Stadsstyrelsen

Fullmäktige

1

antecknar den bifogade andra delårsrapporten 2024 för kännedom

2

antecknar den bifogade koncernrapporten och ägarstyrningsrapporten som gäller huvudstadsregionen för januari–juni 2024 för kännedom.

3

antecknar utredningarna om iakttagelserna i utvärderingsberättelsen 2023 för kännedom,

4

antecknar protokollsanteckningarna för budgeten 2024 för kännedom,

5

antecknar mellanrapporten om programmet En ekonomiskt hållbar stad för kännedom.

Behandling

Beslut

Fullmäktige:
Revisionsnämndens förslag godkändes enhälligt.

Redogörelse

1. Andra delårsrapporten 2024

Betydande obalans i ekonomin – räkenskapsperiodens resultat blir rekordlågt

Bedömningarna från våren om den allmänna ekonomiska situationens negativa inverkan på stadens ekonomi håller på att förverkligas. Stadens markförsäljnings- och skatteintäkter kommer att underskrida budgeten väsentligt, sammanlagt med 45 miljoner euro. Situationen försvåras av att kostnaderna överskrider budgeten. Kostnaderna håller på att överskridas med sammanlagt över 16 miljoner euro. Detta leder till obalans i stadens ekonomi.

Räkenskapsperiodens resultat kommer att vara rekordlåg, 24 miljoner euro. Avvikelsen från budgeten är över 54 miljoner euro. Obalansen försvåras av stadens omfattande investeringar som förutsätter tillräckligt med internt tillförda medel. När obalansen fortsätter kommer stadens skuldbestånd att öka, även om lånebeståndet borde minskas, eftersom det redan nu hör till de högsta i kommunsektorn. Tack vare den goda likviditeten har lånefullmakten ännu inte utnyttjats i år, men den löser inte det stora problemet inom ekonomin.

På grund av ekonomins obalans och många risker beträffande inflödet av inkomster ska resultatenheterna ägna särskild uppmärksamhet åt utgiftsutvecklingen och aktivt söka åtgärder med vilka de förutspådda överskridningarna kan minskas under slutet av året.

Folkmängden fortsätter att öka kraftigt och trots recessionen färdigställs många bostäder

Enligt förhandsuppgifter från Statistikcentralen ökade folkmängden i Esbo med 3 330 personer under året fram till utgången av juni. Det är 100 färre än året innan, då folkökningen var rekordstor. Enligt förhandsuppgifterna var folkmängden 317 355 personer i slutet av juni 2024.

Om folkökningen fortsätter i samma takt som i början av året, kommer den totala folkökningen i år att vara cirka 6 640. De senaste åren har folkökningen i Esbo varit exceptionellt stor och även årets prognos överskrider långsiktsprognoisen.

Det finns ett tydligt samband mellan folkökningen och antalet nybyggda bostäder. I januari-juli färdigställdes 2 059 nya bostäder, mot 3 421 samma period i fjol. Recessionen inom byggandet märks dock inte i Esbo på samma sätt som i många andra kommuner: trots recessionen byggs det mycket i Esbo.

Arbetslösheten fortsätter att öka

Det allmänna ekonomiska läget märks med fördröjning i den offentliga sektorn. I mars i fjol började arbetslösheten öka och tyvärr förutspås ökningen fortsätta. Samtidigt har antalet lediga jobb rasat.

I slutet av juli var arbetslösheten 11 procent av arbetskraften, mot 9,8 procent ett år tidigare. Antalet lediga jobb var 836, mot 2 232 ett år tidigare.

Verksamhetsintäkterna underskrids och verksamhetskostnaderna överskrids

I samband med vårens delårsöversikt påpekades betydande risker gällande verksamhetsintäkterna, särskilt markförsäljning. Den ekonomiska omvärlden har till denna del inte förändrats sedan i fjol. Då nåddes målet för markförsäljningsintäkter endast på grund av en enskild stor markaffär. Efter sommaren har prognosen för markförsäljningsintäkterna uppdaterats och budgeten torde underskridas med cirka 30 miljoner euro. Dessutom håller avgiftsintäkterna ställvis på att underskrida budgeten. I och med detta kommer stadens externa intäkter att underskrida budgeten med nästan 33 miljoner euro.

Samtidigt kommer verksamhetskostnaderna att överskridas med 15,4 miljoner euro. Överskridningarna ser ut att öka med cirka 5 miljoner euro från vårens delårsrapport. De största överskridningarna har sektorn för tillväxt och lärande. Kostnaderna för egen och inhyrd

personal i externa projekt håller på att överskridas med 11,3 miljoner euro. Dessutom överskrider anslaget för småbarnspedagogik med servicesedel med 5,7 miljoner euro.

Affärsverket Esbo lokalers verksamhetsbidrag avviker från budgeten med 4 miljoner euro. På grund av arbetslöshetssituationen håller också arbetsmarknadsstödet på att överskrida budgeten med 1 miljon euro.

Det allmänna ekonomiska läget minskar skatteintäkterna

Recessionen och det osäkra ekonomiska läget märks med fördröjning också i skatteinkomsterna. I vårens delårsrapport och månadsrapporten i början av sommaren beskrevs risken att skatteinkomsterna minskar. De preliminära uppgifterna för skatteåret 2023 erhöles i slutet av juni och på basis av dem görs en negativ rättelsepost på 15 miljoner euro i stadens kommunalskatteintäkter. Bland annat på grund av detta har prognosen för skatteintäkterna detta år minskats med 15 miljoner euro. I skatteintäkterna ingår fortfarande betydande osäkerhetsfaktorer.

Skattefinansiering (skatter och statsandelar) har influtit till ett belopp av 717,6 miljoner euro mot 811,7 miljoner euro under motsvarande period i fjol. I fjol redovisades en del skatteinkomster enligt den högre skattesatsen från tidigare år, vilket höjde skatteintäkternas nivå. Därför är skatteintäkterna i år väsentligt mindre än i fjol.

Samfundsskatten förutspås överskrida budgeten med cirka 5 miljoner euro. De tilläggsförskott för 2023 som redovisades i början av året var större än vad som beräknats. Samfundsskatteinkomsterna väntas minska tydligt under de kommande månaderna.

Undervisnings- och kulturministeriets statsandel har uppdaterats enligt ett beslut i december. Statsandelen minskade med 6 miljoner euro jämfört med budgeten. Ändringen av statsandelen beror på förändringen av elevantalet och de granskningar som retroaktivt gjorts om antalet, samt på att Esbo stads egenandel inom gymnasieutbildningen och yrkesutbildningen har ökat.

Räkenskapsperiodens resultat är lågt i förhållande till investeringsnivån

Finansieringsintäkterna uppskattas överskrida budgeten med 13,5 miljoner euro. Fondavkastningen har varierat mellan 3,2 procent och 6,6 procent (i marknadsvärde) fram till slutet av juli.

Resultatet torde utifrån läget i juli bli 24,1 miljoner euro, det vill säga 54,2 miljoner euro sämre än budgeterat. Det bör noteras att de finansiella intäkterna förbättrar räkenskapsperiodens resultat. Utan dem vore räkenskapsperiodens resultat endast 10 miljoner euro.

Investeringarna förutspås uppgå till 349 miljoner euro, 12,3 miljoner euro mindre än i budgeten. Projekten framskrider i regel enligt budgeten, men det förekommer avvikelser i enskilda projekt. Anbudspriserna på lokalentreprenader och på investeringsentreprenader har sjunkit och det har kommit in fler anbud.

Årsbidraget och räkenskapsperiodens resultat bör vara tillräckliga i förhållande till investeringsvolymen. När det uppskattade årsbidraget och resultatet underskrider budgeten betydligt, blir verksamhetens och investeringarnas kassaflöde cirka 116 miljoner euro negativt. Detta innebär att investeringarna i regel måste lånefinansieras. Stadens kassasituation har dock varit god och lånefullmakten har inte behövt användas.

2. Esbo stads koncernrapport

I Esbo stads koncernrapport granskas uppnåendet av de resultatmål som fullmäktige ställt för koncernsammanslutningarna. Rapporten för januari–juni 2024 innehåller uppgifter om utfallet av målen och ekonomin samt en prognos över utfallet på årsnivå.

Fullmäktige har i budgeten för 2024 uppställt sammanlagt 32 mål för stadens koncernsammanslutningar, av vilka 19 torde nås. Det bedöms att fyra av resultatmålen inte kommer att nås helt och hållet, vilket särskilt är kopplat till utvecklingen av Omnias ekonomiska balans och produktivitet. Uppnåendet av nio av resultatmålen är osäkert.

Uppgifterna om samkommunen Helsingforsregionens trafik (HRT) och samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster (HRM) presenteras närmare i en separat ägarstyrningsrapport.

3. Stadens resultatmål 2024

Staden hade ställt 26 resultatmål för hela staden år 2024. Av dessa torde 17 nås. Tre mål torde nås i huvudsak. Uppnåendet av tre mål kan ännu inte utvärderas. Nio mål torde inte nås i år.

Verksamhetsutgifternas ökning uppvisar avvikelser. Sektorerna förutspår betydande kostnadsöverskridningar. Dessutom ligger uppnåendet av målen i programmet En ekonomiskt hållbar stad kumulativt efter. En annan avvikelse gäller ungdomsarbetslösheten, där en beklaglig ökning kan skönjas. Den tredje avvikelserna gäller ökningen av antalet arbetstillfällen och företag, där en liten minskning kan observeras.

Resultatmålen är svåra att nå, särskilt på grund av den allmänna marknadssituationen och offentliga ekonomin i Finland, på grund av vilken sysselsättningsutvecklingen har tagit en sämre riktning. Positivt är dock att antalet informations- och kunskapsintensiva företag fortsätter att öka i Esbo. Också finansieringen av uppstarts företag har ökat från i fjol.

I detta skede bedöms det att flera mål nås. En positiv utveckling uppvisar till exempel polisens störningsindex, där Esbo klarar sig bäst av de stora städerna. När det gäller antalet aktiviteter för barn har man fått nya resultat som i stor utsträckning överensstämmer med tidigare resultat. Det bedöms dock att de som slutat med aktiviteter under coronapandemin lockats att återuppta dem. Dessutom minskar klimatutsläppen i Esbo kraftigt. År 2023 var utsläppen per invånare 2,4 ton koldioxidekvivalenter. Utsläppen per capita i Esbo är de minsta i huvudstadsregionen och minskningen är 62 procent från 1990 och 19 procent från 2022.

4. Genomförande av programmet En ekonomiskt hållbar stad

Produktivitets- och anpassningsprogrammet En ekonomiskt hållbar stad har framskridit väl under de första åren av programperioden. Programmets mål är att förbättra produktiviteten med 21,7 miljoner euro 2024 (inklusive utgiftsminskning och inkomstökning). Programmet beräknas underskrida målet för 2024 med 2,2 miljoner euro och inbesparningarna uppgå till 19,5 miljoner euro. Målet för inkomstökningen 2024 är 5,7 miljoner euro och prognosen är 3,7 miljoner euro, en underskridning på 2,0 miljoner euro.

Programmet beräknas i slutet av 2024 överskrida det kumulativa målet för 2021–2024 med 8,5 miljoner euro. Det kumulativa målet för 2021–2024 är 69,4 miljoner euro och prognosen är 77,9 miljoner euro.

Målet för försäljningsinkomster av engångsnatur torde inte nås. Målet för 2021–2025 är sammanlagt 28,5 miljoner euro och prognosen är endast 3,0 miljoner euro.

Programmets åtgärder är indelade i tio teman. Av dessa har användningen av lokaler effektiviserats, men praxis för personalledning/personalbesparingar och digitalisering släpar efter och det förutspås inte att produktivitetsmålet nås.

Ett mycket stort mål för 2025, som redan nu är förenat med betydande risker. År 2025 är målet totalt 47 miljoner euro (tidigare år cirka 20 miljoner euro).

Beslutshistoria

Stadsstyrelsen 9.9.2024 § 208

Förslag

Föredragande:

Stadsdirektör Mäkelä Jukka

Stadsstyrelsen föreslår att fullmäktige

1

antecknar den bifogade andra delårsrapporten 2024 för kännedom

2

antecknar den bifogade koncernrapporten och ägarstyrningsrapporten som gäller huvudstadsregionen för januari–juni 2024 för kännedom.

3

antecknar utredningarna om iakttagelserna i utvärderingsberättelsen 2023 för kännedom,

4

antecknar protokollsanteckningarna för budgeten 2024 för kännedom,

5

antecknar mellanrapporten om programmet En ekonomiskt hållbar stad för kännedom.

Beslut

Stadsstyrelsen:

Föredragandens förslag godkändes enhälligt.

Beslutshistoria

Bilaga

- 1 Osavuosikatsaus 2_2024
- 2 Vastaukset vuoden 2024 pöytäkirjamerkintöihin
- 3 Vastaukset vuoden 2023 arviointikertomuksessa esitettyihin suosituksiin
- 4 Konserniraportti tammi-kesäkuu 2024

- 5 PKS-omistajaohjausraportti HSL ja HSY, tammi-kesäkuu 2024
- 6 Taloudellisesti kestävä Espoo - tuottavuus ja sopeutusohjelma väliraportti Q2 2024
- 7 Espoon kaupungin tulostavoitteet_OVK2

Tilläggsmaterial

- Sitovien tasojen tuloslaskelma OVK2
- Sitovien tasojen investointiraportti EK OVK2
- Tarkastuslautakunnan lausunto valtuustolle vuoden 2024 toisesta osavuosisikatsauksesta

För kännedom